

DE POFFERTJESBAKSTER.

p zekeren avond zou ik met mijn nichtje kermis houden. Wij hadden ons hart aan de meeste kijkspellen opgehaald en het was reeds tien geslagen, toen ik haar onverwacht een breede, schitterend verlichte laan inleidde, een laan met poffertjeskraam aan kraam ter beide zijden. Poffertjeskramen! wie kent,

wie waardeert ze niet? Wie heeft niet meermalen in een harer beide kabinetjes, eng als schuitenroefjes, het ruimste zoo al niet het reinste genoeg gesmaakt? Mijn nichtje wilde mij iets zeggen, maar wij verstonden elkander niet; hier was het een draaiorgel, daar een viool, ginds een harp met een stem er achter, die met de harptonen wedijverde: vijf en twintig instrumenten, vijf en twintig deunen. Daar stonden zij, de virtuozen, midden in de kermisvreugd, voor het gordijntje, dat telkens opwoei en een uitgelaten gezelschap heeren en dames vertoonde, hetwelk, zonder zich te storen aan de muziek, op eigen en ongekunstelde wijze voortzong en zichzelf begeleidde door met de vuisten duchtig op het tuitelachtige tafeltje te trommelen,

terwijl keel en gebak telkens door een glaasje anijs besproeid werden. Wat zag er alles zindelijk uit, niettegenstaande die menigte, welke van 's ochtends vroeg tot in den laten nacht in en uitliep, en die rookwolken, welke met moeite naar boven stegen! Hoe helder was dat koper geschuurd, hoe zorgvuldig die vloer, die meubels, dat fraai beschilderde houtwerk gewasschen en geboend! En kijk! van voren was het lusthuis met bloemen getooid, met goudsbloemen en balsemien! Waarlijk, men kreeg lust om binnen te gaan. Maar de eene kraam was vol en in de andere was dronk volk. Op eens vliegt een dikke, vette meid met een loshangend kornetje en een van voren opengerukt jak, welks mouwen hoog zijn opgestroopt, een boezelaar vol vetvlakken en handen of zij zich van boter in plaats van zeep bediende, als een pijl uit den boog op ons aan, pakt mijn nichtje beet en schreeuwt haar toe in het hardste hollandsch dat ooit is gesproken: „Kom, juffertje, dat tref je! daar is net plaats binnen; ik zie wel aan je neus dat je trek heeft!” — „Heb je lust, Daatje?” vroeg ik plaagziek. — „Je weet immers wel dat ik van geen *broedertjes* hou.” — Maar de meid liet haar niet los en trok haar met zich mede, roepende, terwijl zij het gordijntje van het vertrekje reeds oplichtte: — „Kijk, lievert! daar zit al een Kiepidootje onder de tafel!” — Toen werd mijn nichtje, aan zulk soort van aardigheden weinig gewoon, zeer verlegen en bij gevolg zeer boos. Zij scheurde zich los, en ik zeide op een onnoozelen toon, haar strak onder het hoedje aanziende: — „Hé! hou je niet van *broedertjes*, Daatje?” — „Dat weet je wel. Ga dan toch voort, Jan! Het stinkt hier zoo, het is hier niet uit te houden! Dat gemeene volk!” Dit alles zeide zij met afgebroken stem en met nedergeslagen oogen.

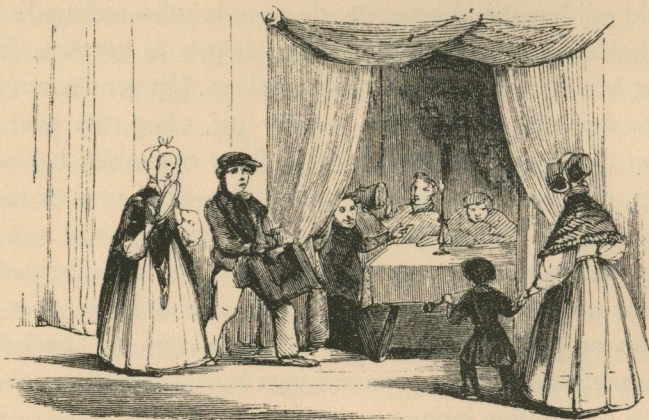
Mijn nicht hield niet van poffertjes, zoo'n nuf! Maar ik geloof dat zij het er maar om zeide, want anders!... Beklaag of bespot mij, groote lui! ik wil er geen doekjes om winden: ik houd van poffertjes. Gij zult mij aanmerken dat de poffer op den trap der gesuikerbakte wezens een der laagste sporten bekleedt, dat een verfijnd verhemelte de gedachte zelfs aan den geur er van ondragelijk is, dat de poffer zonder den minsten twijfel het gemeenste gebak is aller gemeene gebakken, en enkel in het aanwezen geroepen om ten buit te verstrekken aan denzelfden mond, die zich den ganschen namiddag met het van een scheuren van stinkende scharren heeft onledig gehouden. Het moge alles waar zijn, doch mijn gevoel doet mij in dit bijzondere

geval alle redeneering op zijde schuiven, en mijn dozijn poffertjes is op, eer ik het weet. De poffer zij een gebak voor ruwe verhemelten, maar toch zou ik niet gaarne zien, dat mijn meisje er een vies gezicht van trok; want, ziet gij, hij is mij meer dan eten, meer dan lekkernij, hij is mij een herinnering aan mijn kinderjaren en mij de getrouwe vertegenwoordiger van deze. Weet gij nog wel, mijn makkers, als Jan Huisman met de poppenkast *heel uit* had gespeeld en dan nog naderhand de chineesche schimmen zou vertoonen, hoe wij ons dan gretig om de groote tafel heen schaarden, de oogen als arenden op den ronden tinnen schotel gevestigd, en hoe wij ons dan verlustigden in de poffertjes, die ons geurig tegenwalmden? Het kind is op die jaren een beetje als een dier: het leeft om te eten. Maar o! welk een geluk was dat ook, te beproeven wie de meeste poffertjes op kon en elkander uit te tarten, en hoe dan degenen die *voor de mast zaten* werden uitgejouwd, en hoe er dan gevochten werd en geplukhaard, en hoeveel tranen er dan vloeiden! Maar dan schoot er oogenblikkelijk een groot mensch tusschenbeide, die ons van elkander haalde, en de meid waschte onze handen af aan de pomp en veegde met de vergoten tranen ons gezicht schoon, hetwelk tot boven de oogen glom van de boter en de suiker.

Hoe gaarne was ik met mijn nichtje voortgewandeld! Maar wij konden niet één kraam ongemoeid voorbij. Het gelek wel afspraak. Voor iedere kraam werden wij aangehouden, dikwijls stonden wij er halverwege in eer wij het wisten. Mijn nichtje begon bijna te huilen. Daar vallen wij onverhoeds in handen van drie Bevalligheden tegelijk! De eene trekt mij hardhandig rechts, de tweede mijn nichtje links, de derde ons beiden achteruit. Mijn nichtje begon te kermen. Ik wist waarlijk niet hoe mij van de wijven te ontslaan. Op eens neem ik een wanhopig besluit. Ik grijp Daatje om het lijf, vlieg met haar in de eerste kraam de beste, trap in een ondeelbaar oogenblik het achterdeurtje open, niettegenstaande het gevloek en getier van al de meiden, en sta... Lezer, hebt gij wel eens een kermis, maar vooral een reeks wafel- en poffertjeskramen bij avond op den rug aanschouwd? De hemel beware er u voor! doch verbeeld u iets zeer donkers, zeer vuils, zeer onveiligs en zeer glibberigs. Hoe ik door mijn nichtje beknord werd! Het arme meisje moest terstond naar huis, om andere schoenen en kousen en een andere japon aan te trekken.

— En nu de poffertjesbakster? — hoor ik u zeggen. Hebt gij haar dan nog niet opgemerkt, die dikke, mannelijke, zweetende, glimmende, ernstige, voor dat felle vuur en die heete plaat zich blakerende vrouw? Zie, daar zit zij op haar hoogen troon, die koningin van dat houten paleis! daar woont zij, in haar geheimzinnigen damp gehuld, die Pythia voor dat altaar! daar arbeidt zij voor de Hollandsche burgerij, het oog alleen op de zwartgeschroeide plaat gevestigd, het beeld der oplettendheid gelijk! Geef acht op haar! gij kunt het gerust doen, zoo lang haar meid, de arm van dat hoofd, de uitvoering van die gedachte, elders bezig is. Met welk een edelen zwier, welk een vaste hand, werpt zij het beslag in de kuiltjes van de plaat, die tot vormpjes strekken! Met welk een beradenheid en kalmte keert zij het baksel, — en altijd op het juiste oogenblik! — met de lange vork om, tot dat eindelijk de meid, door een heimelijke bewustheid gewaarschuwd, aansnelt, de gare poffertjes oppikt, op het bord stapelt en met het ijzeren gereedschap het gezelschap binnen snikheet voorzet! Nooit sist het eene baksel langer op het vuur dan het andere, alles is berekend; de kunstenaars weet met wiskunstige zekerheid te bepalen hoeveel dozijn in het uur en hoeveel elken dag. Zoo zit zij daar dagen achtereen, sprakeloos, onverschillig, onbewegelijk. Het suist, het broemt, het gilt om haar heen: zij merkt het niet; de kermis draaft, woelt, zwiert voorbij haar planken woning, zij heeft er ooren noch oogen voor. Zij bakt maar, de goede vrouw! en verpersoonlijkt het beeld van den dichter, die slechts in de eenzaamheid kan werken voor de menigte.

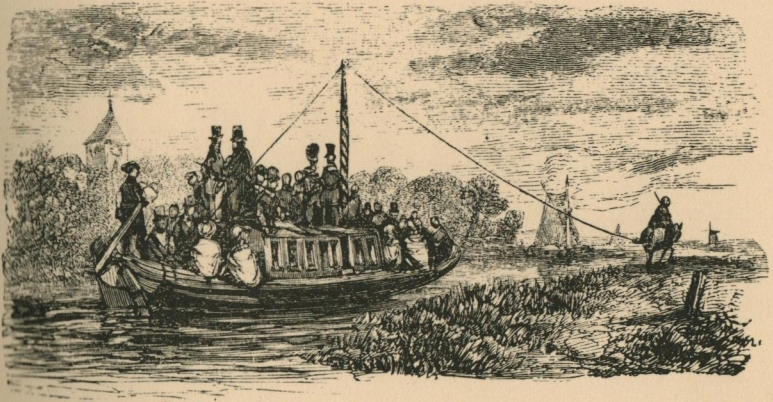
J. KNEPPELHOUT.

DE NEDERLANDEN

Karakterschetsen, kleederdrachten, houding
en voorkomen van verschillende standen

MET GRAVUREN VAN
HENRY BROWN

1936

N.V. UITGEVERS-MIJ „PARNASSUS”
AMSTERDAM

Dit boek is uitgegeven in 150 exemplaren.
 Het is verscheen in 1945 doch werd vroeger
 reeds en gedrukt in 1941. De uitgave
 werd door de Duitschees verboden omdat
 er eenige gedeelten van de Camera Obscura
 van Nicolaas Beets in zijn opgenomen,
 welk boek door de Duitschees verboden
 was wegens een anti-Duitsche velle-
 kien, die hierin egeres schijnt voorte
 komen.

Het jaartal 1936 is „Camouflage“.
 De Duitschees hebben in 1941 het retrib
 willen vereenigen doch dit is tijdig
 „andergedoken“. De natiezen der
 Leekenige hebben zij eekes keunen
 aektedalen en deze reeden vereen-
 ligid, waardoor ledceekten van dese
 oude Leekenige reeden nietgesloten
 ligen. Gelukkig waren de afdrucken,
 die kaadig waren van de bove-
 geseunde 150 exemplaren gues
 en ook „andergedoken“.

Rotterdam December 1945.

J. Harduiker.